

MEMO

Aan: PHO
Van: Xandra van Ginkel - Strategische Eenheid
Datum: 1 mei 2018

Onderwerp: Interbestuurlijk programma

Interbestuurlijk programma: extra geld naar maatschappelijke opgaven

Nederland staat de komende tijd voor een aantal uitdagingen, zoals de transitie naar duurzame energie, het tegengaan van eenzaamheid en het terugdringen van het aantal mensen met problematische schulden. Deze opgaven beperken zich niet tot de grenzen van een gemeente of regio. Het Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen hebben daarom afgesproken om samen een aantal grote maatschappelijke opgaven aan te pakken. Het Rijk heeft hiervoor een ruim accres beschikbaar gesteld aan gemeenten en provincies. Daarnaast investeert het Rijk ook door het inzetten van extra geld en andere intensiveringen. Er is 1,4 miljard euro beschikbaar voor de opgaven in het interbestuurlijk programma. Het totale accres voor gemeenten en provincies bedraagt ruim 6 miljard. Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen starten met een interbestuurlijk programma en een gezamenlijke agenda. Hun belangrijkste doel is een optimale samenwerking tussen de overheden zodat er rond belangrijke maatschappelijke opgaven een meer gezamenlijke aanpak tot stand komt.

In het Interbestuurlijke Programma (IBP) wordt samengewerkt aan de volgende opgaven en geeft uitvoering aan een aantal afspraken in het regeerakkoord. De komende tijd wordt besteed om knelpunten en oplossingen in beeld te brengen. Dat moet in de tweede helft van 2018 leiden tot concrete afspraken.

	Opgave
Fysiek	 1. Samen aan de slag voor het klimaat
	 2. Toekomstbestendig wonen
	 3. Regionale economie als versneller
	 4. Naar een vitaal platteland
Sociaal	 5. Merkbaar beter in het sociaal domein
	 6. Nederland en Migrant goed voorbereid
	 7. Problematische schulden voorkomen en oplossen
Overkoepelend	 8. Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving
	 9. Passende financiële verhoudingen
	 10. Overkoepelende thema's

Wat betekent het Interbestuurlijk Programma voor de regio?

In onderstaande tabel geven wij aan de hand van de regionale speerpunten aan, welke thema's uit het Interbestuurlijk Programma relevant zijn of kunnen zijn voor de regio Holland Rijnland. In de linkerkolom staan per domein de regionale speerpunten benoemd. In de rechterkolom informatie over het Interbestuurlijk Programma, met in cursief aandachtspunten voor de regio.

Doel van memo

Deze memo is bedoeld om met elkaar in gesprek te gaan over:

- de meerwaarde/gevolgen van het IBP voor de regionale samenwerking
- (gewenste) betrokkenheid Holland Rijnland bij de uitwerking van deze thema's

Domein	Speerpunt Holland Rijnland	Interbestuurlijke Programma
Maatschappij	<p>A. De regio Holland Rijnland organiseert de jeugdhulp efficiënt en effectief</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beleidsteam Jeugd - Shared Responsibility - project Praktijkonderwijs Voortgezet Speciaal Onderwijs <p>Relatie met andere onderwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inkoop Jeugdhulp - RBL - Arbeidsmarktparticipatie 	<p>5. Merkbaar beter in het sociaal domein</p> <p>In inleiding staat dat het kabinet en de VNG overeenstemming hebben bereikt over de door de gemeenten ervaren tekorten in het sociaal domein. <i>→ wij zien nog steeds tekorten in het sociaal domein.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mensen die te maken hebben met eenzaamheid¹ 2. Kinderen die binnen verschillende vormen van jeugdzorg en –hulp tussen wal en schip vallen: <i>→ voor verdere professionalisering van de Jeugdhulp, komt er een gezamenlijk programma Zorg voor Jeugd.</i> 3. Ouderen en mensen met een beperking die hulp nodig hebben om in hun eigen vertrouwde omgeving te (blijven) wonen¹ 4. Mensen voor wie een gezonde manier van leven geen vanzelfsprekendheid is¹ 5. Mensen met afstand tot de arbeidsmarkt perspectief op werk bieden. <i>→ zie C.</i> 6. Mensen die zich met het Nederlands niet goed kunnen redden¹ 7. Personen die te maken hebben met huiselijk geweld (waaronder kinderen) <i>→ er komt een vierjarig actieprogramma van Rijk en gemeenten</i> 8. Personen die vatbaar zijn voor extremisme en radicalisering (waaronder jongeren)¹ 9. Mensen die om wat voor reden dan ook (tijdelijk) verward gedrag vertonen¹ 10. Recidive na detentie voorkomen (door meer aansluiting tussen detentie en gemeenten)¹ 11. Vrouwen, mannen en kinderen die slachtoffer zijn van mensenhandel¹ 12. Kansen creëren voor minder zelfredzame jongeren. <i>→ partners zijn gestart met nieuwe integrale aanpak 'samen slim en slagvaardig kansen creëren voor minder zelfredzame jongeren'</i>

¹ niet relevant in relatie tot de regionale speerpunten

		<p>6. Problematische schulden voorkomen en oplossen → gemeenten/VNG/Rijk gaan knellende wet- en regelgeving in kaart brengen, sociaal en technisch ontzorgen en ruimte voor maatwerk bieden.</p>
	<p>B. De regio zorgt voor opvang en huisvesting van bijzondere doelgroepen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regionale Woonagenda - Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Zorg 	<p>2. Toekomstbestendig Wonen – zie M.</p>
	<p>C. Lopende zaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbeidsmarktparticipatie • volwasseneneducatie en laaggeletterdheid 	<p>5. Merkbaar beter in het sociaal domein: mensen met afstand tot de arbeidsmarkt perspectief op werk bieden. → om dit te bereiken wordt intensievere begeleiding door klantmanagers, verlaging van de caseload en waar nodig het bieden van een specialistische aanpak ingezet. Ook relevant voor onderwijs en jeugdhulp.</p> <p>6. Nederland en migrant goed voorbereid Adequate opvang, snel duidelijkheid over verblijf en gericht op volwaardig participeren. Uitgeprocedeerde asielzoekers keren terug. → relatie met huisvesting bijzondere doelgroepen, laaggeletterdheid en Regionale Woonagenda (zie M).</p>
Economie	<p>D. De regio is nationaal centrum voor aardobservatie en navigatie-toepassingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Netwerk en lobbyrol voor Holland Rijnland 	<p>3. Regionale economie als versneller, zie I.</p>
	<p>E. De regio is koploper op het gebied van planteninhoudstoffen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - netwerk en platform voor biobased en greenports 	<p>3. Regionale economie als versneller, zie I.</p>
	<p>F. De regio is koploper in innovatieve aanpak van landbouwtransitie en bodemdaling in de veenweidegebieden als voorbeeld van circulaire economie.</p>	<p>4. Naar een vitaal platteland, zie K.</p>
	<p>G. Holland Rijnland sluit met de provincie Zuid-Holland een gebiedsdeal over de regionale bijdrage aan verduurzaming en vermindering van energiegebruik.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regionaal Energieakkoord (aanjaagfunctie en coördinatie) 	<p>1. Samen aan de slag voor het klimaat → Holland Rijnland levert samen met Leiden input via de VNG, waarbij taskforces zijn gemaakt voor het thema energie. Vanuit het IBP wordt gestuurd om regionaal energie, klimaatadaptatie en circulaire economie samen op te pakken. Alleen een programmatische aanpak van energie is al enorm groot en vergt veel capaciteit en budget. We moeten daarom oppassen voor decentralisatie van alle drie deze thema's. Samenhang in uitwerking en uitvoering van deze thema's op lokaal en regionaal</p>

		<p><i>niveau in wel zeer wenselijk.</i></p> <p>a. Klimaatmitigatie: Rijk en decentrale overheden streven gezamenlijk de doelstelling na om te komen tot 49 % CO2-reductie in 2030. → <i>Regionaal Energieakkoord. Wensen: geld voor uitvoering van energietransitie (nu met name warmte), capaciteit, opheffen beperkingen in wet- en regelgeving.</i></p> <p>b. Klimaatadaptatie: Daarnaast dient Nederland zich tijdig aan te passen aan de (versnelde) klimaatverandering zodat de schade beperkt wordt. In 2050 is Nederland klimaatbestendig en waterrobuust ingericht. Daarvoor moeten we in 2020 in alle sectoren klimaatbestendig handelen. → <i>Samenwerking op dit thema met provincie Zuid-Holland en Hoogheemraadschap. Wensen: effectievere ondersteuning vanuit Deltaprogramma, bv standaard stresstesten gereed.</i></p> <p>c. Circulaire economie: de transitieagenda's circulaire economie worden uitgevoerd om te komen tot een circulair Nederland in 2050. → <i>ondergebracht bij Greenport en LEADER, Meerwaarde bredere regionale aanpak op HR-niveau?</i></p>
	<p>H. De regio steunt de uitbouw van de internationale economische kracht van de Greenports Duin- en Bollenstreek, Aalsmeer en regio Boskoop.</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanjaagfunctie en coördinatie, maar geen actielijnen, die worden getrokken door gemeente/ greenport programma manager 	<p>3. Regionale economie als versneller, zie I.</p>
	<p>I. Lopende Zaken Economie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bedrijventerreinenstrategie • kantorenstrategie 	<p>3. Regionale economie als versneller: versterken regionale economie. Denk daarbij aan onderwijs, topsectorenbeleid, optrekken in Europa. Met speciale aandacht voor crossovers: arbeidsmarkt en participatie, energietransitie en digitalisering. → <i>Relatie met topsectoren (space en greenports) en biobased. Meerwaarde regionale betrokkenheid op HR-niveau?</i></p>
Leefomgeving	<p>J. De regio is proeftuin voor de aanpak van leegstand en hergebruik van kantoren en winkelruimte.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ladder duurzame verstedelijking = afgerond 	
	<p>K. De regio Holland Rijnland is een aantrekkelijke groene bestemming voor inwoners en recreanten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regionaal Groenprogramma 	<p>4. Naar een vitaal platteland Integrale aanpak bij kansrijke gebieden, zoals veenweidegebieden en gebieden rond Natura2000. Nieuw verdienmodel voor de landbouw. Versterken</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Belangenbehartiging (waterrecreatie, Nationaal Park en vergroten biodiversiteit) - LEADER - Stichting Landschapsfonds Holland Rijnland en de Vereniging Vrijtijdslandschappen 	<p>kringlooplandbouw als onderdeel van de circulaire economie. Integrale aanpak kringlooplandbouw Crossover met klimaatopgave.</p> <p>→ <i>Meerwaarde regionale betrokkenheid op HR-niveau vraagpunt? Relevant voor biodiversiteit en gebiedsdeal bodemdaling van Alphen-Gouda-Woerden (ondersteunende lobby)?</i></p>
<p>L. Beter benutten mobiliteitsnetwerk.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering: OV - Van knelpuntenanalyse naar uitvoering - Doelgroepenvervoer - Regiotaxi 	<p>→ <i>Mobiliteit geen apart thema van IBP, wel, onderdeel van wonen, NOVI en klimaat.</i></p>
<p>M. Lopende zaken Leefomgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - RIF-projecten - regionale woonagenda: procesrol (woonruimteverdeling (planlijst woningbouwprojecten, vorming regionale woningmarkt, contigentenregeling, actualisatie huisvestingsverordening, beleidscommissie woonruimteverdeling (regulier overleg huurders-corporaties-gemeenten) 	<p>→ <i>IBP niet relevant voor lopende RIF-projecten.</i></p> <p>2. Toekomstbestendig Wonen</p> <p>a. het vergroten en/of aanpassen van de woningvoorraad: Rijk gaat in gesprek met de regio's over plancapaciteit, inzet crisis- en herstelwet, expertteams, (revolverend) fonds voor binnenstedelijke transformatie en integrale aanpak.</p> <p>b. doelgroepen: kwetsbare groepen, spoedzoekers, woon-zorg-combinaties, vakantieparken, studenten en standplaatsen.</p> <p>→ <i>in het Uitvoeringsprogramma van de Regionale Woonagenda gaan we aan de slag met monitoring en sturing, inzicht in kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte, duurzaam aandeel goedkope woningen (doorstroming) en een toekomstgericht woonzorgaanbod. Daarnaast wordt in 2018 de Regionale huisvestingsverordening geactualiseerd. Het IBP kan daarin ondersteunend werken. Input via provincie?</i></p> <p>c. toekomstbestendig wonen en mobiliteit onderwerp NOVI</p> <p>d. Duurzaamheid, circulaire bouw, klimaat- en energietransitie → <i>onderdeel warmtetransitie van Regionaal Energieakkoord</i></p>

Strategische Organisatie Algemeen	<p>N. De organisatie Holland Rijnland ondersteunt de gemeenten bij het verwerven van subsidies voor regionale projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cofinancieringsfonds - lobby-agenda 	<p>10. overkoepelende thema's Regionale gebiedsgerichte aanpak: sterkere samenwerking tussen regio's en Rijk. o.a. regionale deals, city deals, de regionale envelop en regionale energie en klimaatstrategieën (REKs). → <i>Lobby en financiering: samen prioritaire thema's bepalen</i></p> <p>Krimp en bevolkingsdaling → <i>niet van toepassing op onze regio.</i></p> <p>NOVI: integraliteit en dwarsverbanden. Bestuursakkoord. Gebiedsgerichte Omgevingsagenda's. → <i>keuze op Rijksniveau hebben regionale impact, bv ten aanzien van energietransitie</i></p> <p>Europese Unie: periodiek overleg met de decentrale overheden → <i>met welke decentrale overheden, IPO en VNG?</i></p>
	<p>O. De organisatie Holland Rijnland voorziet onze gemeenten van strategische verkenningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klimaatadaptatie - Verstedelijkingsstrategie - Regionale Investeringsstrategie Zuidelijke Randstad 	<p>1. Samen aan de slag voor het klimaat (zie G) en 2. Toekomstbestendig Wonen (zie M)</p>
	<p>P. De organisatie Holland Rijnland deelt uitbundig kennis met de gemeenten.</p>	<p>8. Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving Programma vernieuwende aanpak van opgave, betrokkenheid bij EU-regelgeving, vernieuwen van het interbestuurlijk en financieel toezicht. Actieprogramma versterking democratie en bestuur. Digitalisering. → <i>Meerwaarde regionale betrokkenheid op HR-niveau bij actieprogramma (versterking democratisch gehalte regio)?</i></p> <p>9. Passende financiële verhoudingen Herzien financiële verhoudingen tussen Rijk en medeoverheden. (EMU-)normering. Overheveling integratie-uitkering Sociaal domein (oa Jeugdhulp Wmo en participatie) → <i>effect op budgetten?</i></p>

Bronnen: [Programmastart Interbestuurlijk Programma VNG](#)